

A l'esquerra Kim Dae-jung, president de Corea del Sud, i a la dreta Kim Jong Il, el seu homòleg al nord. Tots dos líders es van trobar aquest mes de juny per primer cop després de la fi de la guerra l'any 1953.

Cau l'últim mur de la guerra freda

Corea del Nord i Corea del Sud han emprès el camí de la reconciliació després de quasi cinquanta anys de viure enfrontats. Un dels grans beneficiats de la distensió seran els gran consorcis empresarials del sud, especialment Hyundai.

L'últim mur de la guerra freda, el que separa les dues Corees, s'ensorra per l'acció del president nord-coreà, Kim Jong Il, disposat a consentir que el seu país surti del aïllament en què ha viscut durant quasi cinquanta anys. La política d'obertura del règim comunista de Corea del Nord afectarà les relacions internacionals de la regió, en especial amb els Estats Units, que mantenen 37.000 soldats desplegats a Corea del Sud.

Després d'uns anys de titubeig, en què semblava atrapat per la carismàtica i controvertida figura del seu pare, Kim Il Sung, mort el 1994, Kim Jong Il ha accelerat en

els últims mesos els contactes amb Occident, Rússia i els països asiàtics. "Corea del Nord ha canviat la seva diplomàcia", va confirmar el politòleg Masao Okonogi al diari *The Washington Post*.

En efecte, sense posar en dubte l'ortodòxia marxista, Kim ha abandonat alguns dels principis de la política exterior nord-coreana, com l'agressivitat envers Corea del Sud. El juny, el president nord-coreà es va reunir amb el seu homòleg del Sud, Kim Dae-jung, en la primera trobada entre els caps d'estat dels dos països enfrontats des de la guerra (1950-53).

Unes setmanes després, el líder comunista va rebre a Pyongyang el

president rus, Vladímir Putin, a qui va anunciar la intenció de renunciar al programa de míssils balístics que alarmava Washington i Tòquio. Posteriorment, en la cimera de Bangkok, Corea del Nord va ser admès com a membre a l'Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic (ASEAN), l'organisme regional creat el 1967, en plena guerra de Vietnam, pels països pro-occidentals. A Bangkok, el cap de la diplomàcia nord-coreana, Paek Nam-sun, que repartia somriures entre les delegacions asiàtiques, es va reunir amb la secretària d'estat nord-americana, Madeleine Albright.

La reunió, de la qual no se'n coneixen els detalls, va confirmar

que Corea del Nord és en camí de deixar de ser un estat-pària (*rogue state*), una categoria elaborada pels Estats Units de la qual també formen part Líbia, Iran, Iraq i Cuba. Malgrat que disposa d'un exèrcit ben armat i nombrós, els països de la zona i els Estats Units no creuen que Corea del Nord sigui una amenaça. El col·lapse econòmic, que l'obliga a dependre de l'ajuda alimentària internacional, l'enfonsament del seu aliat soviètic i la política conciliadora de Xina són motius suficients per impedir que Corea del Nord es llenci a una aventura militar que podria tenir conseqüències sobre un règim afeblit.

Per això, algunes capitals, entre elles Roma i Ottawa, han anat més lluny i han establert relacions diplomàtiques amb Pyongyang. El representant de la Unió Europea a la cimera de Bangkok, el ministre francès Charles Josselin, va ser més prudent, encara que va reconèixer que els canvis eren "irreversibles".

Eufòria al sud. L'obertura nord-coreana ha despertat l'eufòria al Sud, que ha viscut en estat de guerra des de 1953. La cimera de juny va permetre als sud-coreans comprovar que Kim Jong Il era un polític amb capacitat de seducció, lluny dels tòpics que deien que era un incompetent, un fill de papa de la *nomenklatura* comunista que solament està interessat en el cinema. Al mateix temps, també va ser una victòria per al president Kim Dae-jung, un polític honorat que va purgar amb presó la seva oposició a la dictadura.

El resultat més tangible del desgel en les relacions bilaterals va ser l'anomenada "setmana de la reconciliació", a mitjan d'agost, en la qual es van poder reunir un centenar de familiars separats des de la guerra pel paral·lel 38°. L'acte central es va celebrar el 15 d'agost, data que commemora la rendició del Japó el 1945 i la fi del seu domini de 35 anys.

Els fills van poder conèixer els pares ancians, els germans es retrobaren, en unes escenes que van fer emocionar tant els comunistes del Nord com els capitalistes del

La sort dels 37.000 soldats

El desgel de les relacions entre les dues Corees ha posat sobre la taula el debat sobre el futur dels 37.000 soldats nord-americans desplegats al Sud. Xina, Corea del Nord i algunes organitzacions cíviques de Corea del Sud volen que es redueixi el contingent, que troben exagerat per a l'actual situació. En canvi, Japó i el govern sud-coreà desitgen que continuï perquè creuen que es una garantia enfront de potències emergents, en especial la Xina. El dispositiu de seguretat nord-americà a la regió es complementa amb 47.000 soldats estacionats a Japó.

Malgrat la política oficial de col·laboració amb Washington, Seül pretén negociar un nou acord que reguli els drets del contingent nord-americà. A l'agost, en la primera trobada des de 1996, el representant dels Estats Units, Frederick Smith, va assegurar a la capital sud-coreana que el nou acord seria "just". Amb la frase, Smith volia calmar el president Kim Dae-jung, que havia titllat de "discriminatori" l'acord Sola, que regula els drets i deures del soldats nord-americans a Corea del Sud. L'acord Sola, signat el 1967 i revisat el 1991, és criticat per les organitzacions cíviques, que consideren que permet la impunitat dels soldats nord-americans. En defensa de la seva tesis sostenen que l'acord és pitjor que els que regulen les relacions dels contingents nord-americans desplegats a Japó i Alemanya. A. C.

MIQUEL BENÍTEZ

Al juny els sudcoreans van comprovar que Kim Jong Il està lluny dels tòpics que el titllaven d'incompetent i fill de papà.

Península de Corea

Sud. "És una situació sense precedents que 10 milions de persones haguin estat separades durant mig segle", va admetre el president Kim Dae-jung.

Però la distensió no beneficiarà tan sols els familiars separats sinó també les empreses del Sud, en especial els grans consorcis (*chaebols*). Hyundai, que fabrica des de vaixells fins a cotxes, és la més ben col·locada en un mercat verge, que necessita de tot. De moment, els nord-coreans no tenen diners, però això no importa perquè s'han de construir infraestructures i es pot participar en les zones econòmiques especials, que fomenta Kim Jong Il.

Hyundai, que s'ha guanyat la

confiança del Nord organitzant des de fa uns anys el viatge dels sud-coreans al mític mont Kungang, es farà càrrec del desenvolupament de la zona econòmica especial a Kaesong. Es tracta d'un projecte ambiciós, fet a semblança de les zones econòmiques especials que va impulsar el líder xinès Deng Xiaoping a Shenzhen, prop de Hong Kong. Està previst que a Kaesong s'hi estableixin més de mil empreses, que donaran feina a 220.000 nord-coreans. Els intercanvis comercials sumaren 33 milions de dòlars el 1999, una xifra ben modesta que es multiplicarà enguany gràcies a la distensió.

Antoni Castel